

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola, Brno, Šaumanova 20

Šaumanova 20/4004, 615 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 107 221

Zřizovatel: Město Brno - městská část Židenice, Šámalova 60, 615 00 Brno

Školský úřad v Brně, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání komplexní inspekce: 3. 6., 4. 6. a 7. 6. 1999

Čj.	122 355/99 - 11087
Signatura	kl2as102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

MŠ pracuje podle modelového programu „Zdravá mateřská škola“ (Portál 1995). V souladu s jeho vzdělávacími záměry učitelky vytvořily seznam rámcových témat, včetně cílů, pro celý školní rok. Jejich návaznost je logická a respektuje zásadu postupnosti. Učitelky dále rozpracovávají témata do týdenních plánů, z jejichž obsahu i pojetí je zřejmé, že preferují osobnostní rozvoj dětí i mimoracionální složky poznání. Vzdělávací činnosti jsou zahrnuty v práci MŠ rovnoměrně. V některých případech jsou však jejich cíle zaměřovány s obsahem plánovaných činností a nejsou dostatečně diferencovány vzhledem k potřebám dětí.

Škola věnuje náležitou a systematickou pozornost plánování a přípravě vzdělávací činnosti. Respektuje při tom současné trendy předškolní výchovy. Úroveň plánování práce s dětmi je velmi dobrá.

Podmínky vzdělávací činnosti

Mateřská škola má pro svůj výchovně vzdělávací program velmi dobré personální podmínky. Všechny pedagogické pracovnice školy jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci s předškolními dětmi. Navíc se ředitelka i učitelky dále vzdělávají, hlavně v rámci projektu Zdravá mateřská škola (dále též ZMŠ), což průkazně přispívá ke zvyšování kvality výchovně vzdělávací práce školy. Pozitivní vliv na celkovou atmosféru MŠ mají též nižší počty dětí ve třídách, jejich počet na učitelku je téměř ideální. V důsledku toho je snížen i stav úvazků pedagogických pracovníků. Organizace a využití jejich pracovní doby je však efektivní a umožňuje individuální práci s dětmi.

Škola je umístěna v klidové části městské čtvrti. Je obklopena krásnou, dobře udržovanou zahradou s členitým povrchem a vzrostlou zelení. To vytváří vynikající podmínky pro veškeré činnosti s dětmi. Vnitřní uspořádání MŠ, jeho členění s vhodným prostorovým řešením tříd, tvoří funkční a bezpečné prostředí (až na drobné nedostatky, na něž byla ředitelka upozorněna), které podněcuje ke spontánním i plánovaným činnostem. Všechny prostory jsou čisté, světelně a tepelně na velmi dobré úrovni.

Vybavení školy hračkami a pomůckami je starší, ale funkční. Při jeho postupném doplňování vycházejí pracovnice z potřeb dětí a pořizují ho s rozmyslem a uvážlivě, s ohledem na priority ZMŠ. Je zde i dostatečné množství dětské a odborné literatury.

Škola se programově věnuje vytváření zdravých podmínek duševní hygieny pro všechny zúčastněné na pedagogickém procesu. Prostředí je podnětné, nápadité, estetické, s řadou center hrových aktivit, pomůcek i hraček dětem volně dostupným. Vytváří pocit bezpečí, jistoty, důvěry a rozvíjí aktivitu dětí. Pružným uspořádáním činností během dne, se MŠ přizpůsobuje potřebám dětí (respektuje biorytmus, psychohygienu, zásady správné životosprávy, psychologické i didaktické zřetele) i rodičů. Spontánní a řízené aktivity jsou zastoupeny rovnovážně. Přejech od jedné ke druhé je prováděn nenásilně. Do činností nejsou děti nuceny a vybírají si je svobodně. Pitný režim mají zajištěn, ne vždy ho však zcela využívají. Specifické podmínky pro děti talentované, nebo zdravotně postižené škola nevytváří. Vychází však vstříc zájmu rodičů a nabízí pro jejich děti některé aktivity mimo areál MŠ (plavání, taneční kroužek, kroužky keramiky a hry na flétnu, logopedická péče), na jejichž zabezpečení se organizačně podílí, případně zve lektory z jiných institucí. Tato externí forma je pro předškolní děti z hlediska jejich psychohygieny méně vhodná.

Prostorové, personální, materiálně technické a psychohygienické podmínky pro zajištění pedagogické činnosti školy jsou celkově nadprůměrné.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Učitelky poskytují dětem svobodu, možnost volby a pohybu, respektují dominantní úlohu jejich hry. Současně vytvářejí dostatečný prostor pro individuální a skupinovou práci s nimi. Úkoly a požadavky, které na děti kladou, však málo diferencují. Věkové složení tříd (od tří do sedmi let) i způsob práce učitelek dává dětem možnost k sebeuplatnění a vytváří dobré podmínky k rozvoji spolupráce, samostatnosti v sebeobsluze, k tvůrčím i verbálním projevům. Při výchovně vzdělávacím působení kladou učitelky důraz na pestrost nabídky jednotlivých činností, na smyslovou a sociální výchovu, na rozvíjení osobnosti dítěte, respektování jeho individuality, na integraci poznatků dětí ve smysluplné celky. Dostatečnou nabídkou činností, množstvím připravených podnětů a promyšlenou organizací práce vedou děti k vytváření základů jejich přirozené kázně a samostatnosti. Nedostatečnou pozornost věnují estetice stolování.

V organizaci a způsobu vzdělávací činnosti si škola vede velmi dobře. Upřednostňuje metody a formy práce, které vedou k samostatnosti dětí a jejich prosociálnímu chování.

Motivace a hodnocení

Učitelky nenásilným způsobem nabízejí dětem činnosti a připravují prostředí, které je podněcuje k aktivitě. Hodnotí děti převážně pozitivně, dokáží je vhodně povzbuzovat a posilují jejich sebedůvěru. Mnohdy ale nerozlišují mezi pochvalou a oceněním. I když rozvíjejí schopnosti, poznatky a dovednosti dětí vhodným a odpovídajícím způsobem, neposkytují jim zpětné hodnocení systematicky a nevedou je důsledně k sebehodnocení.

Ve výchovně vzdělávacím působení školy celkově převládá pozitivní motivace a hodnocení dětí. Jako méně uspokojující se však jeví oceňování jejich konkrétních projevů a přiměřené rozvíjení dětské schopnosti sebehodnocení. Motivace a hodnocení jsou spíše nadprůměrné.

Interakce a komunikace

Učitelky společně s dětmi vytvořily pravidla soužití a dlouhodobě sledují jejich dodržování. Vzájemné vztahy jsou převážně pozitivní, založeny na důvěře a partnerství. V chování mezi dětmi se projevovaly velmi pěkné vztahy. Spolupráce mezi nimi byla dobrá, starší pomáhaly mladším, někdy samy a přirozeně, někdy po upozornění. Učitelky většinou citlivě podporovaly spontaneitu a otevřenost dětí a dávaly jim dostatečný prostor k uplatnění. Záměrně vedou a učí děti komunikovat pomocí tzv. komunitních kruhů. Jejich působení bylo převážně nemanipulativní. Verbální projevy dětí i učitelek byly přiměřeně vyvážené. Děti se umí volně vyjadřovat, mají bohatou slovní zásobu.

Škola podporuje a záměrně vytváří pozitivní komunikační prostředí, v němž převažují pěkné vztahy mezi učitelkou a dítětem i mezi dětmi navzájem. Úroveň interakce a komunikace je v MŠ velmi dobrá.

Spontánní činnosti

Pro spontánní a hrové činnosti vymezuje škola dostatečný časový prostor. Děti mají možnost rozvíjet své pohybové dovednosti, uplatnit vlastní fantazii i tvořivost. Mají volný přístup k hračkám a pomůckám, které si vybírají dle potřeby. V podstatě si určují délku hry, výběr

partnerů i místo. Učitelky vstupují do her nenásilně a citlivě, respektují potřeby dětí a jejich zájmy. V některých případech však podceňují význam a roli dospělého při obohacování her.

Škola klade důraz na rozvoj spontánních činností dětí a věnuje jim patřičnou pozornost. Jejich úroveň lze hodnotit jako velmi dobrou.

Řízené činnosti

Škola rozvíjí dovednosti, schopnosti a poznatky dětí pomocí řízených činností nenásilně a rovnoměrně. Respektuje při tom jejich individuální tempo a poskytuje jim přiměřený čas na dokončení práce. Učitelky přitom nenutí děti do plánovaných aktivit, spíše připravené činnosti nabízejí a vhodně motivují. Provádějí je skupinově a individuálně v průběhu celého dne v dobré kvalitě. Organizují je tak, že všem dětem umožňují aktivní poznávání, spoluúčast, komunikaci a seberealizaci. Ne vždy však diferencují a zohledňují individuální možnosti dětí.

Řízené činnosti mají spíše nadprůměrnou úroveň, i když důsledně nepřihlíží k individuální úrovni dětí.

Hodnocení úrovně vzdělávací činnosti

Děti se projevovaly většinou jako aktivní, přiměřeně samostatné, komunikativně vyspělé a zdvořilé. Měly mezi sebou velmi pěkné vztahy, byly ochotné si pomáhat. Uměly se do značné míry samostatně rozhodovat, ale i reagovat na změny a podřizovat se pravidlům, na jejichž tvorbě se podílely. Úroveň hygienických návyků, stejně jako rutinních sebeobslužných dovedností byla velmi dobrá. Také společenské a kulturní návyky se jevily jako dobré. Poznatky a dovednosti dětí odpovídaly jejich věku. Ve třídě „veverek“ měly dobře rozvinuty pěvecké schopnosti.

Úroveň výchovně vzdělávací činnosti školy lze hodnotit jako velmi dobrou. MŠ preferuje prosociální výchovu, což se viditelně odráží v projevech a chování dětí, přičemž rozvíjí i ostatní poznatky, dovednosti a návyky dětí, které jsou přiměřené jejich věku.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací práce školy je promyšlená a cílevědomá. Převažuje nemanipulativní styl řízení. V MŠ převládá pozitivní sociální klima, s respektem k potřebám dětí (zejména při uspokojování potřeby svobody, hry a pohybu), s důrazem na vytváření podmínek zdravého prostředí a pohody. Organizace činností je přirozená. Přechody od spontánních k řízeným činnostem a naopak jsou nenásilné. Učitelky mají k dětem hezký a vstřícný vztah, dávají jim prostor pro komunikaci, výběr a rozhodování. Rozvíjejí smyslovou a prosociální výchovu. Chybí však ještě větší diferenciací činností a důsledné oceňování projevů a výkonů dětí, vzhledem k jejich individuálním možnostem a tvorba základů sebehodnocení.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy vychází z filosofie modelového projektu „Zdravá mateřské škola“. MŠ zpracovala vlastní projekt, na jehož základě byla přijata Státním zdravotním ústavem do sítě škol, které pracují podle uvedeného projektu ZMŠ. Provedla si velmi podrobnou a komplexní analýzu podmínek školy. Na jejím základě si stanovila dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé cíle, které tvoří ucelený systém. Koncepční záměry jsou přijaty pedagogickým sborem i ostatními zaměstnanci MŠ a jsou podporovány rodiči, zřizovatelem i školským úřadem. Velkou péčí škola věnuje průběžnému vyhodnocování projektu i krátkodobých cílů.

Plánování školy je promyšlené, systematické a odpovídá realitě. Mimořádně dobře funguje zpětná vazba. Koncepční plánování je na příkladné úrovni.

Organizování

Ředitelka jasně a přehledně stanovila organizační strukturu, kompetence pracovníků, pravidla provozu školy a informace pro rodiče v organizačním řádu a řádu školy, které jí umožňují účinné řízení. V těchto dokumentech jsou však dány pouze povinnosti zaměstnanců a rodičů, ne jejich práva. Povinná dokumentace školy je vedena přehledně, v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Informační systém školy je funkční. Pracovníci i rodiče jsou informováni včas a v potřebném rozsahu. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. MŠ je otevřená rodičům a počítá s jejich aktivním podílem na životě školy. Mnozí toho také využívají. Přirozeným způsobem vstupují do tříd a jsou přítomni práci s dětmi, nebo se účastní nejrůznějších aktivit, které škola nabízí. Jak vyplynulo z dotazníků rodičů, všichni, kteří se zúčastnili ankety, až na jednu výjimku, vyjádřili celkovou spokojenost s kvalitou práce školy. Pouze v otázce, zda je škola schopna poradit a řešit eventuální problémy dítěte, příp. vytvářet podmínky pro jeho osobnostní rozvoj, téměř čtvrtina rodičů neuměla tuto činnost školy posoudit. O poradenské činnosti a funkci školy je tedy zřejmě potřeba rodiče více informovat.

Mateřská škola nabízí několik zájmových kroužků - plavání, kroužky keramiky, taneční studio, hru na flétnu a logopedickou péči. Škola dává velký prostor těmto aktivitám. Nevýhodou však je, že je provádí lektori jiných organizací a ne pracovnice MŠ.

Škola informuje veřejnost o svém životě především v místním židenickém tisku. Dává také informace do dalších zpravodajů ostatních městských částí Brna i do odborného tisku s celorepublikovou působností. MŠ dobře spolupracuje s odbornými a vzdělávacími institucemi (se základní školou, se zubní lékařkou, s Pedagogicko-psychologickou poradnou, se kterou zajišťuje odborné přednášky pro rodiče). Má aktivní kontakty s dalšími mateřskými školami, zapojenými v projektu ZMŠ, což významně přispívá ke zvyšování všeobecné odbornosti pracovníků i rodičů a pomáhá zkvalitňovat program ZMŠ.

Promyšlená organizace vede k efektivitě provozu a chodu školy i kvalitě pedagogického procesu a lze ji celkově hodnotit jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka pružně reaguje na nové podněty a tendence v předškolní výchově a snaží se je realizovat v praxi. Cílevědomě se zaměřila na získání a motivování zaměstnanců pro projekt ZMŠ, což se jí podařilo. Svým pozitivním přístupem usilovala o vytvoření vsřičných a spolupracujících vztahů na pracovišti. Ředitelka uplatňuje participační styl řízení a efektivně využívá odborné způsobilosti a možnosti pracovníků. Zajišťuje dostatek vhodné odborné literatury, aktivně se zúčastňuje různých seminářů. Podporuje další vzdělávání učitelek, jejich

systematicky s ním pracuje a poskytuje metodickou pomoc. Na pedagogických radách podněcuje nejen diskusi, ale zařazuje i jiné aktivizační formy sebevzdělávání., např. workshopy. Spolu s další mateřskou školou, zařazenou do projektu ZMŠ, získala formou grantu finanční prostředky od Ministerstva zdravotnictví k vytvoření „centra vzdělávání“ na své škole, které bude sloužit k předávání zkušeností dalším školám, zajímajícím se o tento program. Pro hodnocení svých spolupracovnic stanovila ředitelka kritéria, kterých účinně využívá k motivaci a oceňování kvality práce.

System vedení a motivování pracovníků je mimořádně dobrý. Je dán přirozenou autoritou ředitelky, jejím pozitivním přístupem, adekvátním jednáním a stylem řízení.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen účinný a diferencovaný systém kontrolní činnosti, který plní funkci zpětné vazby. Vychází z pravidelně a dobře prováděné analýzy, z plánu kontrol a hospitační činnosti. Stanovený plán kontrol je promyšleně využíván a pravidelně vyhodnocován. Kromě toho je ředitelka schopna pružně řešit aktuální problémy a citlivě reagovat na vzniklé situace. Realizované kontrolní mechanismy postihují všechny oblasti práce a chodu školy. Jsou zaměřeny na kontrolu pedagogické práce, průběh výchovně vzdělávací činnosti i práci provozních zaměstnanců. Výsledky kontrol jsou s pracovníky projednávány. I když se projevila určitá nejistota ředitelky při stanovení a pregnantním vyjádření závěrů z hospitačí, bylo zřejmé, že je tato činnost jedním z prostředků odborného a metodického vedení.

Kontrolní mechanismy jsou cílené, účinné a mají motivační charakter. Jejich pravidelné vyhodnocování i profesionální připravenost ředitelky se odráží v kvalitě práce školy a ČŠI je hodnotí jako nadprůměrné.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je efektivní, koncepčně promyšlené a plánovité. V oblasti vedení lidí a kontroly přirozené a vhodně motivující. Naplňuje program „Zdravé mateřské školy“. Organizačně vytváří velmi dobré podmínky pro jeho zajištění. Pouze organizace zájmových aktivit není zcela promyšlená. Staví na otevřenosti školy a spolupráci s rodiči. Ne vždy je však dobře informuje o své poradenské činnosti. Velkou pozornost věnuje dalšímu vzdělávání. Aktivně nabízí své zkušenosti s realizací Projektu ZMŠ v rámci jihomoravského regionu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Umístění školy

Mateřská škola se školní jídelnou je umístěná v moderní budově, v klidném a mimořádně pěkném přírodním prostředí na okraji městské zástavby. Její součástí je přilehlá, rozsáhlá a přirozeně členěná, svým způsobem ojedinělá školní zahrada, která je celoročně využíván pro pobyt dětí venku a umožňuje mnohostranné využití pro nejrůznější činnosti. V současné době je MŠ trojtřídní s celodenním provozem, odpoledne funguje jako dvoutřídní.

Umístění MŠ a její zahrada v přírodním prostředí, jsou mimořádně působivé a velmi vhodné pro účely mateřské školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace ve smyslu zákona č. 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- projekt „Zdravá mateřská škola“
- analýza projektu ZMŠ za rok 1997/98
- témata pro školní rok 1998/99
- organizační řád
- řád školy
- organizace dne
- pracovní doba učitelek
- zápisy z provozních a pedagogických porad
- zápisy z kontrolní činnosti
- kritéria pro hodnocení pracovníků
- dokumentace BOZP a PO
- kniha úrazů
- záznamy o provedených kontrolách
- jednací protokol

ZÁVĚR

Pozitiva :

- pozitivní klima školy
- respektování potřeb dětí a podporování jejich zdravého vývoje v celé šíři
- zaměření školy na prosociální chování
- pružná organizace činností, nenásilné přechody od činností spontánních k řízeným a naopak
- vstřícné a velmi pěkné vztahy mezi dětmi i mezi učitelkami a dětmi
- velmi dobré prostorové podmínky a jejich uspořádání
- mimořádně pěkná poloha MŠ v klidové zóně města, včetně krásné a funkční zahrady
- kvalitní a efektivní koncepční plánování, profesionalita a zdatnost ředitelky školy
- otevřenost školy, respektování rodiny jako partnera a velmi dobrá spolupráce s rodiči
- příkladné vedení a motivování lidí
- velmi aktivní podíl na dalším vzdělávání a šíření zkušeností v nadregionální úrovni

Negativa :

- v řádu školy chybí práva dětí, rodičů a pracovníků
- nevhodná organizace zájmových aktivit prováděných mimo MŠ a s cizími pracovníky
- nedostatečná péče věnovaná estetice stolování
- nedostatečná diferenciací cílů vzdělávací činnosti
- nedůslednost při hodnocení projevů a výkonů dětí (dostatečné poskytování zpětné vazby) a jejich vedení k sebehodnocení

ČŠI hodnotí celkově kvalitu vzdělávací činnosti a řízení školy jako velmi dobrou.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou využívány hospodárně a efektivně, v souladu s jejich přidělením i vzhledem ke stanovenému vzdělávacímu programu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a podpisy všech členů inspekčního týmu

razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	.....
Členové týmu	PaedDr. Jiřina Götzová	.....
	Ludmila Kamenská	.....

V Brně dne 21. června 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....22. 6. 1999.....

razítko

Dáša Hýblová

.....
podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo posouzení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Upřesnění
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Plní, dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Neplní, nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Brno	12. 7. 1999	122 372/99 - 11087
Zřizovatel Brno - Židenice	12. 7. 1999	122 368/99 - 11087

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány